

Naturstyrelsen, Midtsjælland
Ulkerupvej 1
4500 Nykøbing Sj

4. august 2025

Afgørelse om dispensation

Odsherred Kommune har 27. maj 2025 modtaget en revideret ansøgning om etablering af græsning ved udvidelse af eksisterende græsningsfold i den del af Annebjerg Skov, som ligger på matr.nr. 4a og 4b Annebjerggård Hgd., Nr. Asmindrup og matr.nr. 32 Skaverup By, Nr. Asmindrup. Projektområdet har et areal på ca. 6,1 ha, og dets placering fremgår af kortene i bilag 1. Ansøgers projektbeskrivelse ses i bilag 2.

Kommunens dispensation er nødvendig, da projektet berører naturområder, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 jf. lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

Afgørelse

Odsherred Kommune giver jer hermed dispensation til det ansøgte græsningsprojekt, som medfører, at der etableres ny græsning i det beskyttede moseområde i den sydlige del af projektområdet og på søbredden omkring den sydlige sø i projektområdet. Dispensationen gives i henhold til § 65, stk. 2 i naturbeskyttelsesloven. Vilkår for dispensationen ses i næste afsnit.

Der er en klagefrist på 4 uger fra modtagelsen af dette brev, og dispensationen træder først i kraft, når klagefristen er udløbet.

Hvis der bliver klaget til Miljø- og fødevareklagenævnet over afgørelsen, skal nævnet tage stilling i sagen, før dispensationen kan udnyttes, jf. § 87 i naturbeskyttelsesloven.

Dispensationen vedrører kun forholdet til de generelle beskyttelsesbestemmelser i naturbeskyttelseslovens kapitel 2. Andre nødvendige tilladelser skal søges hos de relevante

Erhverv, Teknik og Kultur

Sag: 01.05.08-P25-25-7

KS: Jafra

Naturteam

59 66 60 39

menni@odsherred.dk

natur@odsherred.dk

Odsherred Kommune

Nyvej 22

4573 Højby

59 66 66 66

kommune@odsherred.dk
odsherred.dk

myndigheder.

Dispensationen falder bort, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år fra datoen på dette brev, jf. § 66, stk. 2 i naturbeskyttelsesloven.

Vilkår for dispensationen

Dispensationen er meddelt på følgende vilkår:

1. Græsningen skal være ekstensiv med lavt græsningstryk dvs. højst omkring 0,5 SK per ha.
2. Græsningen skal foregå med kvæg og/eller heste.
3. Græsningen må ikke medføre væsentlig optrædning i det sydlige vandhul, dvs. at andelen af bar jord i bredzonen omkring vandhullet ikke må overstige 35 %.
4. Der skal føres jævnlige tilsyn med det sydlige vandhul for at vurdere græsningstrykket.
5. Bredzonen omkring det sydlige vandhul skal frahegnes midlertidigt eller permanent, hvis vandhullet viser tydelige tegn på optrædning og andelen af bar jord i bredzonen nærmer sig 35 %.
6. Inden træer bliver fældet skal de undersøges for huller og hulheder. Hvis der er træer med huller og hulheder, skal det undersøges om de er yngle- eller rasteområde for flagermus. Kun træer, som ikke er levested for flagermus, må fældes.

Vurdering

Kommunen har i sin behandling af sagen lagt vægt på at,

- ekstensiv græsning i området vurderes at være en naturforbedrende indsats, som kan øge naturværdierne i området ved bl.a. at nedsætte mængden af førne og skabe en mere divers vegetationsstruktur med plads til flere arter. Samtidig vil de græssende dyr skabe levesteder for gødningsfauna.
- projektet ikke påvirker natura 2000 områder negativt eller medfører en negativ påvirkning af arter på habitatdirektivets bilag IV.

Kommunen meddeler på denne baggrund dispensation til indførelse af græsning i den ansøgte del af Annebjerg Skov. I kan finde en uddybende redegørelse for afgørelsen i bilag 2.

Klagevejledning

Afgørelser efter naturbeskyttelsesloven kan påklages til Miljø- og fødevareklagenævnet. I bilag 4 er der en vejledning til, hvordan I klager.

Hvis I i stedet ønsker at indbringe denne afgørelse for en domstol, skal retssagen være anlagt inden 6 måneder efter, at I har modtaget afgørelsen jf. § 88, stk. 1 i naturbeskyttelsesloven.

Annoncering

Afgørelsen er annonceret på Odsherred Kommunes hjemmeside:

<http://www.odsherred.dk/kommuneinformationer/afgoerelser>

Sagens videre forløb

Hvis I har spørgsmål til afgørelsen, er I velkommen til at kontakte Naturteamet på tlf. 59 66 60 39 eller mail natur@odsherred.dk. I får kun besked herfra, hvis der modtages en klage over afgørelsen.

Venlig hilsen

Mette Nyerup Nielsen
Natursagsbehandler

Kopi sendt til:

1. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, mail@sgav.dk
2. Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
3. Museum Vestsjælland, plan@vestmuseum.dk
4. Friluftsrådet, fr@friluftsradet.dk; odsherred@friluftsradet.dk; lokalraad@friluftsradet.dk
5. Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk; dnodsherred-sager@dn.dk; hg@eco-forum.dk
6. Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk; odsherred@dof.dk
7. Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk; lbt@sportsfiskerforbundet.dk; nordkysten@sportsfiskerforbundet.dk
8. Danmarks Jægerforbund, post@jaegerne.dk
9. Danmarks Kulturarvs Forening, post@kulturarvsforening.dk
10. Dansk Botanisk Forening, Naturbeskyttelsesudvalget, nbu@botaniskforening.dk

Bilag 1. Kortudsnit med gul markering af projektområdet

Figur 1. Oversigtskort med gul markering af projektområdet i Annebjerg Skov.

Beskyttede naturtyper (DAI)		Ny græsningsfold	
	Eng		
	Mose	Matrikelkort, Sorte skel (DAF)	
	Sø		Matrikelskel
			Optaget vej

Figur 2. Luftfoto fra 2024 med gul markering af projektområdet.

Bilag 2. Projektbeskrivelse fra ansøgningen

Projektbeskrivelse vedr. ny græsningsfold i Annebjerg Skov

Græsningsprojektet vedrører matrikel 4a Annebjerggård Hgd., Nr. Asmindrup, ejet af Naturstyrelsen.

Baggrunden for projektet

Som led i realiseringen af forvaltningsplanen for urørt skov for planområdet Annebjerg Skov, Grønnehave Skov og Ulkerup Skov, ønsker Naturstyrelsen Midtjylland, at etablere en ny fold til ekstensiv skovgræsning i Annebjerg Skov på 6,1 ha.

Etablering af ekstensiv skovgræsning i Annebjerg Skov har til formål, at understøtte udviklingen af varierede skovlysninger samt fremhæve områdets landskabelige karakter og oplevelsesmæssige potentiale. Græsningsområdet har potentiale til, at udgøre en mosaik af lysåbne og våde arealer med spredt opvækst af træer og buske samt græsset løvskov. Dele af området fremstår i dag lysåbent, dog under tilgroning, samt tilplantet med bl.a. *nobilis*. Der planlægges fældning af *nobilis* for at understøtte udviklingen af den lysåbne karakter. Dette understøttes ligeledes med græssende dyr, som kan forsinke tilgroning og udvikle de botaniske værdier. For at understøtte områdets lysåbne karakter kan der være behov for at supplere græsningen med periodevis rydning af kraftige buske og vedopvækst.

Beskrivelse af den nye græsningsfold

Den nye græsningsfold udvider det eksisterende område med græsning syd for skovløberboligen Vangehus i Annebjerg Skov, med en ny selvstændig større fold. Den nye fold dækker over den sydlige del af afdeling 91 samt det moseareal, der ligger inden for det nordlige hjørne af afdeling 93. Skovvejen mellem afdeling 90 og 91 (vest for folden) friholdes for hegning. Den nye fold er på 6,1 ha.

Som forberedelse til etablering af folden, vil der i tråd med forvaltningsplanen for urørt skov, blive lavet afdrift af ikke-hjemmehørende træer. Inden for foldens afgrænsning vil der være tale om en afdrift på godt 2 ha. bestående af *nobilis* gran. Derudover vil der blive foretaget strukturhugst og veteransering i bevoksningerne, for at udviske spor af forstlig produktion.

Der er tale om en fold til ekstensiv sommergræsning (1 april til midt november), da folden er for lille til helårsgræsning. Det er estimeret, at der er fødegrundlag i sommerperioden til et græsningstryk på omkring 0,5 SK/ha. Der planlægges græsning med kreaturer og/eller heste.

Fig. 1. Kort over to græsningsfolde i Annebjerg Skov, den vestligste markeret med gult omrids er den nye udvidelse, som der ansøges om. § 3 arealerne er markeret med hhv. rød skavering for mose, blå skavering for søer og grøn skavering for eng.

Beskyttet natur og registrerede arter i den nye græsningsfold

Inden for foldens afgrænsning er der fire arealer med beskyttet natur; et område med eng i den nordlige del der ligger i tilknytning til en beskyttet sø, en lille beskyttet sø centralt i folden samt et område med mose helt mod sydvest.

Mosearealerne er under tilgroning, og etablering af den nye fold tilsigter at opbremse og mindske tilgroningen.

Driftshistorikken for de beskyttede naturtyper i græsningsfolden er, at den nordlige del som i dag er beskyttet eng, for 20-25 år siden blev ryddet for cryptomeria. Derefter har disse arealers drift bestået

af slåning og/eller afgræsning, hvilket har medført at arealerne i er groet ind i § 3 beskyttelsen. I og omkring mosen mod syd, har der været foretaget tidvis rydning af opvækst i en årrække, senest i 2024.

Der er kendskab til, at der i et hjørne af nobilis-bevoksningen er ynglende fiskehejrer. Der kan derfor være behov for at bevare en del af grantræerne som redetræer.

Bilag IV arter

Af bilag IV arter er der inden for afgrænsningen af den nye fold fundet Stor Vandsalamander i den mindre men centralt beliggende sø. Der er dog tale om et fund fra 2015 som ikke har været eftersøgt siden. Det må derfor blot konkluderes at det ikke kan afvises at Stor Vandsalamander bruger området til at yngle og fouragere i. Det er dog Naturstyrelsens vurdering, at etablering af græsningsfolden ikke vil påvirke Stor Vandsalamander eller dens levesteder væsentligt. Derudover er der ved tilsyn på arealerne i maj 2025 gjort fund af spidssnudet frø ved samme centralt beliggende lille sø. Det er dog Naturstyrelsens vurdering, at etablering af græsningsfolden ikke vil påvirke spidssnudet frø eller dens levesteder væsentligt.

Natura 2000 områder

Hele folden er beliggende i Natura 2000 område nr. 262, som dækker habitatområde 271 for Annebjerg Skov og Ulkerup Skov.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 271		
Naturtyper:	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Kalkoverdrev* (6210)	Bøg på mor (9110)
	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
	Elle- og askeskov* (91E0)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Der er indenfor foldens afgrænsning ingen af de oplistede naturtyper på udpegningsgrundlaget. Det er Naturstyrelsens vurdering, at etablering af den ønskede græsningsfold ikke vil medføre væsentlig påvirkning på de arter der er oplistet som udpegningsgrundlag for habitatområdet.

Fortidsminder

Inden for foldens afgrænsning er der beliggende to ikke-fredede fortidsminder, som vurderes uden betydning for græsningsprojektet. Der er ikke registreret fredede fortidsminder indenfor folden.

Naturstyrelsens vurdering af græsningens påvirkning på den beskyttede natur

Det er Naturstyrelsens vurdering, at etablering af den nye fold til ekstensiv græsning med det beskrevne antal husdyr, vil have en positiv påvirkning på de beskyttede naturtyper i folden.

Det er vores vurdering, at den ekstensive græsning vil medvirke til at hindre tilgroning af såvel mosen, brinkerne langs søerne, samt engarealet. Derudover vil græsningen på sigt have en strukturforbedrende effekt på især engarealet, sammenlignet med den nuværende slåning. Da der er tale om et ekstensivt græsningsprojekt med lavt antal dyr som kun foregår i sommerperioden, er det Naturstyrelsens vurdering, at der med græsningsprojektet vil medføre en positiv tilstandsændring i relation til strukturstilstand og artsrigdom på de § 3 beskyttede arealer.

Sammenhæng med andre lovgivninger Skovloven

I forhold til Skovloven, vil etablering af den nye fold ikke medføre, at arealet med lysåbne områder/skovgræsning overstiger 10 % af skovens samlede areal. Derfor kræver folden ikke tilladelse efter skovloven.

Strandbeskyttelseslinjen

En del af folden er omfattet af Strandbeskyttelseslinjen, men da der er tale om sædvanligt landbrugshegn er det Naturstyrelsens vurdering, at etablering af folden ikke kræver dispensation fra strandbeskyttelseslinjen.

Husdyrlovgivningen

Hegnslinjen vil være beliggende over 50 meter fra nærmeste byzone.

Bilag 3. Redegørelse

I har den 27. maj 2025 ansøgt om udvidelse af en græsningsfold i den del af Annebjerg Skov som ligger på matr.nr. 4a Annebjerggård Hgd., Nr. Asmindrup og ind over et lille hjørne på matr.nr. 4b Annebjerggård Hgd., Nr. Asmindrup og matr.nr. 32 Skaverup By, Nr. Asmindrup. Projektområdet har et areal på ca. 6,1 ha.

Ansøgningen berører naturområder, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Det ansøgte kræver derfor kommunens dispensation, jf. lovens § 65, stk. 2. Formålet med naturbeskyttelsesloven er at værne om landets natur og miljø ved bl.a. at beskytte en række naturtyper mod tilstandsændring.

Beskyttede naturtyper

Inden for projektområdet er der 4 beskyttede naturområder en eng, et moseområde og to søer.

Engen

Engen i den nordlige del af projektområdet har udviklet sig på et areal, der imellem 2002 og 2004 blev ryddet for nåletræer. Arealet har siden været plejet ved græsning og slåning. Engen er kortlagt som beskyttet eng af kommunens konsulent Aglaja den 16. september 2014. Ved besigtigelsen i 2014 er der bl.a. registreret Mose-Bunke, Dunet Dueurt, Fløjlsgæs, Vand-Mynte, Dynd-Padderok, Kær-Padderok, Vinget Perikon, Lav Ranunkel, Almindelig Rapgræs, Glanskapslet Siv, Lyse-Siv, Sværtevæld, Kær-Tidsel, Rød-El, Akselblomstret Star, Knippe-Star, Tykbladet Ærenpris og Sideskærm på arealet.

Figur 3. Foto af engen fra Aglajas besigtigelse den 16. september 2014.

Kommunen vurderer, at det nye græsningsprojekt, hvor arealet fremadrettet bliver afgræsset hvert år i stedet for at skifte mellem høslæt og græsning ikke vil medføre en tilstandsændring, som kræver dispensation fra naturbeskyttelsesloven. Det samme gælder for søen beliggende i tilknytning til engen, da søbredden igennem en længere årrække har været enten slået eller afgræsset. Kommunen har i denne vurdering lagt vægt på, at projektet medfører en ekstensiv drift med et lavt græsningstryk.

Mosen

Mosen i den sydlige del af projektområdet er oprettet som en beskyttet naturtype i den vejledende kortlægning af beskyttede naturtyper den 16. oktober 2014. Naturstyrelsen har besøgt mosen den 3. juli 2023, hvor de har noteret, at den er kraftigt grøftet og dermed ret tør, der er dog indslag af fugtighedsplanter som Kær-Star, Lyse-Siv og Ask. Ved besøget i 2023 er der desuden bl.a. registreret Mose-Bunke, Lav Ranunkel, Kær-Tidsel, Akselblomstret Star, Hyldebladet Baldrian, Vorte-Birk, Almindelig Fredløs, Hjortetrøst, Almindelig Hyld, Rørgræs og Kvalkvæd.

Figur 4. Foto fra Naturstyrelsens besigtigelse den 3. juli 2023.

Moseområdet har ikke tidligere været afgræsset eller slået. Det har imidlertid med mellemrum været ryddet for opvækst af vedplanter. Kommunen vurderer, at projektet vil medføre en væsentlig tilstandsændring i moseområdet, da de græssende dyr vil skabe en anden struktur end den eksisterende. En tilstandsændring i mosen kræver dispensation, selvom tilstandsændringen er positiv. Kommunen vurderer, at græsningsprojektet vil medføre, at der kommer lavtvoksende partier i mosen, og at dette vil skabe plads til en mere artsrig urtevegetation og en forøgelse af biodiversiteten.

Søerne

I græsningsfolden er der flere muligheder for dyrene at finde vand især i den nordlige del af projektområdet, hvor engen ligger i tilknytning til en 4.406 m² stor, lavvandet sø. I den sydlige del af folden er der en 1.252 m² stor sø, som ikke tidligere har indgået i græsningsfolden.

Den nordlige sø er opstået i en lavning i terrænet imellem 1993 og 1996. Søen er kortlagt som en beskyttet sø af kommunens konsulent Aglaja den 16. september 2014. Konsulenten har noteret at bredzonen var noget optrådt, at vandet var ret uklart, og at der holder en del guldsmede til ved søen, som formodentlig også er levested for en del padder. Ved besigtigelsen i 2014 er der bl.a. registreret Liden Andemad, Bredbladet Dunhammer, Smalbladet Dunhammer, Grenet Pindsvineknop, Tigger-Ranunkel, Lyse-Siv, Vejbred-Skeblad, Svømmende Stjerneløv, Sværtevæld, Svømmende Vandaks, Kær-Padderok, Tykladet Ærenpris og Rød-El.

Figur 5. Foto af den nordlige sø fra Aglajas besigtigelse den 16. september 2014.

Kommunen har sammen med Naturstyrelsen den 26. maj 2025 foretaget en besigtigelse af projektområdet. Ved denne besigtigelse var søbredden omkring den nordlige sø stærkt tilgroet med Bredbladet Dunhammer og lidt længere ude i søen med Smalbladet Dunhammer. Der blev observeret en benfisk i søen. Kommunen vurderer, at fiskene kan være skyld i den dårlige vandkvalitet, som blev konstateret i 2014, og at de medfører, at padder har en begrænset ynglesucces i søen.

Den sydlige sø er opstået imellem 1968 og 1972 i en lavning i terrænet. Søen er kortlagt som en beskyttet sø af Vestsjællands Amt i 1993. Kommunens konsulent Aglaja har besøgt søen den 16. september 2014. Ved denne besigtigelse er søen beskrevet som beliggende i lysning i en granbeplantning. Der er en ø i den sydlige ende, og bredzonen og den nordlige ende er noget tilgroet med Dunhammer. Vandfasen er helt domineret af Hornblad. Vandet er ret uklart og brunligt. Ved besigtigelsen i 2014 er der bl.a. registreret Kors-Andemad, Bredbladet Dunhammer, Smalbladet Dunhammer, Tornløs Hornblad, Bittersød Natskygge, Grenet Pindsvineknop, Rørgræs, Sværtevæld, Tagrør, Knippe-Star, Vand-Mynte, Grå-Pil, Strand-Kogleaks, Kattehale, stor mosesnegl og ubestemt art af mosaikguldsmed.

Figur 6. Foto af den sydlige sø fra Aglajas besigtigelse den 16. september 2014.

Kommunen vurderer, at græsningsprojektet vil medføre, at der kommer en lysåben lavvandet zone langs med bredden til gavn for padder og vandinsekter. Græsningen vil ligeledes efter kommunens vurdering bidrage til at undgå tilgroning med vedplanter langs med søbredden.

Natura 2000

Projektområdet indgår i natura 2000-område nr. 262 (Annebjerg Skov og Ulkerup Skov), som er identisk med habitatområde nr. 271.

Udpegningsgrundlaget for habitatområdet er:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 271		
Naturtyper:	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Kalkoverdrev* (6210)	Bøg på mor (9110)
	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
	Elle- og askeskov* (91E0)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Der er ikke kortlagt habitatnaturtyper inden for selve projektområdet, men umiddelbart syd for projektområdet er der kortlagt habitatnaturtypen bøg på muld (9130). Kommunen vurderer, at det kan udelukkes at projektet vil kunne medføre en påvirkning af den tilstødende naturtype, fordi der

er tale om et græsningsprojekt med lavt græsningstryk, som efter kommunens vurdering udelukkende har lokal betydning for de arealer, der indgår i græsningsfolden. Kommunen vurderer ligeledes, at projektet ikke kan påvirke andre naturtyper på udpegningsgrundlaget i habitatområdet.

Bilag IV arter

I Odsherred Kommune findes følgende arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV: Ni arter af flagermus (brun langøre, brunflagermus, dværgflagermus, frynseflagermus, pipistrelflagermus, skimmelflagermus, sydflagermus, troldflagermus og vandflagermus), Markfirben, tre paddearter (spidssnudet frø, stor vandsalamander og løvfrø (den sidste indført i nyere tid)), Grøn mosaikguldsmed, Natlyssværmer, Mygblomst.

Kommune vurderer, at det umiddelbart kan udelukkes, at projektområdet kan være levested for Mygblomst, grøn mosaikguldsmed og løvfrø, da disse arter kun er fundet meget langt fra matriklen eller stiller meget specifikke krav til levestedet, som ikke er opfyldt her.

Natlyssværmer er en art, der er indvandret til Danmark fra syd, første fund i landet er fra 2005. Efter de første fund på Lolland-Falster har den nu bredt sig, så den findes udbredt også på Sjælland og Fyn. Det første fund i Odsherred Kommune blev gjort i 2022 på Vej 6 i Jyderup Lyng cirka 10 km sydvest for projektområdet, det drejede sig om en voksen, der blev fundet ved lyslokning efter natsommerfugle. I 2024 blev der fundet larver i Asnæs og Højby. Arten er fortsat under udbredelse og forventes at tiltage i hyppighed i de kommende år. Den yngler oftest på varme, tørre steder, men kan også leve på mere fugtige lokaliteter. Det kan ikke helt udelukkes, at den har yngleforekomster i eller nær projektområdet, men kommunen vurderer, at projektet ikke vil kunne forringe området som levested for arten.

Flagermus yngler og raster i gamle træer med hulheder eller i bygninger, hvor der er adgangshuller. De overvintrer typisk i bygninger, hvor der er frostfrit om vinteren fx udhuse, hvor der er en varmekilde fx et gammelt fyr eller bygninger, som er sammenbygget med beboelse. De kan gemme sig i isoleringen og kan derved være næsten umulige at se, når de er i dvale. Da der i forbindelse med projektet fældes træer, har kommunen stillet vilkår om, at træerne undersøges for huller og hulheder inden fældning, og at træer med huller og hulheder undersøges for forekomst af flagermus og kun fældes, hvis der ikke er flagermus tilknyttet træerne. Når dette vilkår overholdes, er det kommunens vurdering, at projektet ikke vil kunne påvirke flagermus negativt.

Kommunens konsulent har 1. august 2015 registreret 13 individer af stor vandsalamander i den sydlige sø, arten er ikke blevet eftersøgt siden, og kommunen vurderer, at søen fortsat er et velegnet levested for arten. Kommunen vurderer, at stor vandsalamander anvender området med løvtræer omkring den sydlige sø som rasteområde og overvintringsområde. Naturstyrelsen har oplyst til kommunen, at det ikke er en del af projektet, at der skal fælde løvtræer i tilknytning til den sydlige sø.

Ved kommunens besigtigelse af projektområdet sammen med Naturstyrelsen den 26. maj 2025 blev der registreret to eksemplarer af spidssnudet frø i løvskovspartiet nord for den sydlige sø. Kommunen vurderer, at spidssnudet frø sandsynligvis yngler i den sydlige sø samt i mange af de øvrige vandhuller i Annebjerg Skov.

For at sikre at græsningsprojektet ikke påvirker den sydlige sø på en måde, så den bliver et dårligere levested for stor vandsalamander og spidssnudet frø, har kommunen stillet vilkår om at græsningen ikke må medføre at søen bliver væsentligt optrådt. Hvis dyrene foretrækker at drikke i

den sydlige sø, og derved optræder søen i en grad, der kan påvirke padderne negativt, skal søen frahegnes enten midlertidigt eller permanent.

På grund af tilstedeværelsen af fisk i den nordlige sø er det kommunens vurdering, at den ikke er en væsentlig ynglelokalitet for spidssnudet frø og stor vandsalamander. Det er sandsynligt, at i hvert fald spidssnudet frø og måske begge arter forsøger at yngle i den nordlige sø, men at ynglesuccesen sandsynligvis er begrænset.

Kommunen vurderer, at rydning af nobilis-bevoksningen omkring den sydlige sø vil forbedre området som rasteområde for spidssnudet frø og stor vandsalamander og skabe bedre forbindelse for de to paddearter mellem den sydlige sø og engområdet i den nordlige del af projektområdet. Kommunen vurderer, at ekstensiv afgræsning af søbredden er positivt for stor vandsalamander og spidssnudet frø, da det vil reducere opvækst af høje urter og krat og derved kan hjælpe til at holde bredzonen lysåben.

Samlet set er det kommunens vurdering, at projektet vil forbedre projektområdet som yngle- og rasteområde for de to paddearter.

Markfirben har en kendt forekomst langs med kysten ca. 2 km nord for projektområdet og en anden forekomst inde i landet ca. 3 km vest for projektområdet. Det er ikke sandsynligt, at strejfende individer fra disse forekomster kan forekomme i projektområdet. Markfirben er udbredt i kommunen på egnede lokaliteter, og det kan ikke udelukkes at de har forekomster nærmere projektområdet fx på tørre, lysåbne arealer langs med kysten ud til Isefjord. På nuværende tidspunkt er de lysåbne områder i projektområdet overvejende fugtigbundsarealer, som ikke er et egnet yngle- og rasteområde for markfirben. Den sydvestlige del af det kortlagte engområde ligger dog på en bakke, som potentielt er et levested for markfirben. Kommunen vurderer at projektet med ekstensiv græsning og rydning af tæt nobilis-bevoksning vil forbedre projektområdet som et potentielt levested for markfirben, så det måske på sigt vil kunne blive egnet som levested for arten, der dog formentlig vil have svært ved at spredes hertil.

Samlet konklusion

Samlet set vurderer kommune derfor, at det kan udelukkes, at projektet vil kunne medføre forringelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder for dyrearter omfattet af habitatdirektivets bilag IV eller ødelægge plantearter omfattet af samme, når de stillede vilkår overholdes.

På denne baggrund dispenserer kommunen til det ansøgte græsningsprojekt.

Bilag 4. Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Odsherred Kommune, der har truffet afgørelsen.

Klagefristen er 4 uger fra den dato, som afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Odsherred Kommune i Klageportalen. Privatpersoner skal ved klage betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Klagegebyr opkræves af Nævnenes Hus. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling. Gebyr skal indbetales inden for en fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Hvis du ikke kan bruge Klageportalen på grund af eksempelvis handicap, sprogvanskeligheder, problemer med digitale medier, psykiske lidelser eller fordi du er socialt udsat, så kan du sende en anmodning om fritagelse for brug af Klageportalen til Nævnenes Hus, Toldboden 2, 8800 Viborg eller som mail til nh@naevneneshus.dk. I din anmodning til nævnet skal du oplyse hvis du allerede er fritaget fra at bruge Digital Post af kommunen. Når du ansøger om at blive fritaget for brug af klageportalen, er det vigtigt, at du giver Odsherred kommune besked om det.

Klageberettigede:

- Adressaten for afgørelsen
- Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- Offentlige myndigheder
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.